

● προσεγγίσεις / κρίση στη Γερμανία

Κάπως εξηγείται και η Σαξονία!

Το υποκριτικό «σοκ» (και η πολιτική) των συστημικών κομμάτων δεν ανακόπτει την άνοδο της ακροδεξιάς

■ ΤΟΥ Ερρίκου Φινάλη

Η Σαξονία-Άνχαλτ είναι ένα από τα μικρά κρατίδια της Γερμανίας (2,1 εκατ. κάτοικοι), και ένα από τα πιο φτωχά – κατηγορία στην οποία ανήκουν εξάλλου όλες οι περιοχές της πρώην Ανατολικής Γερμανίας. Πράγματι, η επανένωση (σύμφωνα με το επίσημο λεξιλόγιο) της Γερμανίας πριν από 36 χρόνια, στην πράξη αποδείχθηκε προσάρτηση της Ανατολικής από τη Δυτική Γερμανία. Και μεταφράστηκε σε εγκατάλειψη των υποδομών και φτωχοποίηση της μεγάλης πλειοψηφίας του πληθυσμού, που νιώθει –και είναι– φτωχός συγγενής των Δυτικογερμανών. Για πολλά χρόνια η δυσαρέσκεια πολλών κατοίκων των πρώην ανατολικογερμανικών κρατιδίων έβρισκε κάπως τρόπο να εκφράζεται και στις κάλπες, όπου τα αριστερά ψηφοδέλτια έπαιρναν ποσοστά πολλαπλάσια του εθνικού μέσου όρου τους. Πριν 20 και πριν 15 χρόνια το κόμμα της Αριστεράς (Die Linke) ήταν στη Σαξονία σταθερά δεύτερη δύναμη μετά τους Χριστιανοδημοκράτες, με ποσοστά κοντά στο 25%. Δέκα χρόνια πριν, όμως, η πρώτη εμφάνιση της ακροδεξιάς AfD στις κάλπες απέσπασε 24,3%, και η Linke βρέθηκε τρίτη με 16,3%. Έκτοτε συνεχίστηκε η καθοδική πορεία μιας ολοένα και πιο «υπευθυνοποιημένης» Linke, και η ενίσχυση της AfD, η οποία αποψίλωνε βέβαια πρώτα-πρώτα τους Χριστιανοδημοκράτες.

Έτσι φτάσαμε στο αποτέλεσμα των εκλογών της περασμένης Κυριακής, στις οποίες μάλιστα η συμμετοχή εκτινάχθηκε: από 60% το 2021 σε 78% τώρα. Η ακροδεξιά AfD έκανε άλμα στο 43,8%, εις βάρος κυρίως των Χριστιανοδημοκρατών, που κατέρρευσαν: 17,2% από 37,1% το 2021. Η AfD πήρε όμως και σημαντικό ποσοστό όσων απείχαν το 2021. Τα αναλυτικά αποτελέσματα καταγράφονται στη σελ. 22, αλλά η ουσία είναι ότι το νέο κρατιδιακό κοινοβούλιο των 83 συνολικά βουλευτών μοιάζει αβίωτο: η AfD έχει 39 βουλευτές, της λείπουν δηλαδή μόλις 3 για να φτάσει την απόλυτη πλειοψηφία των 42 εδρών. Το λεγόμενο «δημοκρατικό τόξο»



έχει κι αυτό 39 βουλευτές: 15 οι Χριστιανοδημοκράτες, κι από 8 οι Σοσιαλδημοκράτες, οι Πράσινοι και η Αριστερά. Και οι υπόλοιποι 5; Ανήκουν στο νέο κόμμα BSW της Ζάρα Βάγκενκνεχτ, πρώην ηγετικού στελέχους της Linke, από την οποία αποχώρησε/εκδιώχθηκε μαζί με τον Όσκαρ Λαφοντέν (που ήταν αρχικά επικεφαλής των Σοσιαλδημοκρατών κι έπειτα συνιδρυτής της Linke). Το BSW ο επίσημος πολιτικός και μιντιακός κόσμος το είχε κηρύξει «τελειωμένο», και γι' αυτό εξεπλάγη δυσάρεστα από την είσοδό του στην κρατιδιακή βουλή – πόσο μάλλον σε ρόλο ρυθμιστή.

ΠΡΙΝ ΠΡΟΧΩΡΗΣΟΥΜΕ στο τι συμβαίνει τώρα, μετεκλογικά, είναι χρήσιμο να ανακεφαλαιώσουμε (εν συντομία, αφού ακολουθούν πιο διαφωτιστικά άρθρα) το πώς ένα ακροδεξιό κόμμα έφτασε να σαρώνει σε ένα γερμανικό κρατίδιο. Καταρχήν να επισημάνουμε ότι τα συστημικά κόμματα, ΜΜΕ κ.λπ. που παριστάνουν ότι έχουν καταληφθεί από σοκ, στην καλύτερη περίπτωση υποκρίνονται. Διότι, πρώτον, η ακροδεξιά δεν εμφανίστηκε ξαφνικά: εδώ και μια δεκαετία τουλάχιστον έχει αναδειχθεί σε σημαντική πολιτική δύναμη σε ομοσπονδιακό επίπεδο, με πολύ ισχυρή παρουσία στην (εγκαταλειμμένη από την κεντρι-

κή ομοσπονδιακή εξουσία) πρώην Ανατολική Γερμανία. Δεύτερον, η ενίσχυσή της, ιδίως στα πρώην ανατολικογερμανικά κρατίδια, είναι συνδυαστικό αποτέλεσμα του θυμού για τις πολιτικές όλων των συστημικών κομμάτων, και της απογοήτευσης από τη σταδιακή ευθυγράμμιση και της «επίσημης» Αριστεράς (Linke) με τις βασικές επιλογές της γερμανικής ελίτ. Διότι, όπως παλιότερα οι κάποτε ριζοσπάστες Πράσινοι, έτσι πιο πρόσφατα και η Linke «υποχρεώθηκε» –προκειμένου να συνεχίσει να μετέχει στο επίσημο πολιτικό παιχνίδι– να λειάνει πολύ τις γωνίες της, ιδίως σε ζητήματα εξωτερικής πολιτικής...

Επιστρέφουμε στο μετεκλογικό τοπίο: το «δημοκρατικό τόξο», που κάθε συνιστώσα του ορκίζεται ότι «δεν θα συνεργαστεί ποτέ» με την AfD (εδώ θα είμαστε όταν συμβεί και σε κεντρικό επίπεδο αυτό που χωρίς φανφάρες ήδη συμβαίνει σε τοπικό), ζητά στήριξη από το κόμμα της Βάγκενκνεχτ! Κι αυτό συμβαίνει αφού οι «δημοκράτες» έχουν λούσει το BSW με κάθε είδους συκοφαντίες (ακροδεξιό, φιλοτρομοκρατικό, φιλορωσικό, αντισημιτικό και πάει λέγοντας), κι αφού διευκρινίζουν και τώρα ότι... απλά θα ανεχτούν τη στήριξή τους από αυτό – με το οποίο κατά τα άλλα επίσης «δεν θα συνεργαστούν ποτέ», διότι είναι

ακραίο. Τι απαντά το κόμμα της Βάγκενκνεχτ; Ότι δεν θα αθροιστεί ούτε στους 39 της AfD ούτε στους 39 του «τόξου». Και προτείνει μια ρεαλιστική εναλλακτική: να ανατεθεί η διακυβέρνηση της Σαξονίας-Άνχαλτ σε «μη κομματικά» πρόσωπα, που θα κυβερνούν με βάση τις κατά περίπτωση μεταβαλλόμενες πλειοψηφίες σε κάθε σοβαρό ζήτημα. Ποιος είδε τον Θεό και δεν τον φοβήθηκε! Το νέο τροπάριο είναι «Η Βάγκενκνεχτ στηρίζει την ακροδεξιά»... Η AfD βέβαια θα προτιμούσε (και εν κρυπτώ το προσπαθεί) μια άλλη, πιο «καθαρή» λύση: να «σαγηνεύσει» 3 βουλευτές, κατά προτίμηση Χριστιανοδημοκράτες, που θα αποστατήσουν και θα της δώσουν απόλυτη κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Δύσκολο εγχείρημα, αν και όχι εντελώς αδύνατο...

ΤΩΡΑ ΠΟΛΛΟΙ έχουν αρχίσει πάντως να εξετάζουν σε ποια ζητήματα θα μπορούσε να συμφωνήσει η AfD με το BSW της Βάγκενκνεχτ. Θα παραθέσουμε μια όχι εξαντλητική λίστα, επειδή έχει από πολλές απόψεις ενδιαφέρον, και ίσως δίνει μια καλύτερη ιδέα της πραγματικότητας από την υποκριτική υστερία των «δημοκρατών» που δεν μπορούν να απαντήσουν πειστικά στην άνοδο της ακροδεξιάς. Καταρχήν μερικά σημεία συμφωνίας:

- Και τα δύο κόμματα τάσσονται υπέρ του τερματισμού των κυρώσεων κατά της Ρωσίας, και υπέρ της επανέναρξης εισαγωγών ρωσικού φυσικού αερίου μέσω του αγωγού Nord Stream.
- Και τα δύο κόμματα τάσσονται υπέρ νόμων που θα διευκολύνουν την πραγματοποίηση δημοψηφισμάτων τα οποία θα προτείνονται από πρωτοβουλίες πολιτών.
- Και τα δύο κόμματα τάσσονται υπέρ της δωρεάν σχολικής εκπαίδευσης, περιλαμβανομένης της δωρεάν παροχής βιβλίων κ.λπ. Επίσης υποστηρίζουν τη διατήρηση της λειτουργίας σχολείων σε κοινότητες της υπαίθρου με λίγους κατοίκους.
- Και τα δύο κόμματα τάσσονται υπέρ της απαγόρευσης των smartphone και των tablet στα σχολεία (το BSW ως την 8η τάξη, η AfD ως τη 10η τάξη).
- Και τα δύο κόμματα τάσσονται υπέρ της κατάρτισης ειδικευμένων εργατών και της στήριξης των τεχνικών επαγγελματιών.
- Και τα δύο κόμματα τάσσονται υπέρ της μείωσης των τιμών του ηλεκτρικού ρεύματος και της βενζίνης.
- Και τα δύο κόμματα τάσσονται υπέρ της μείωσης των εξουσιών της «Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Προστασίας του Συντάγματος». Και μερικά από τα σημεία διαφωνίας:
- Η AfD υποστηρίζει την εισαγωγή «φρένου χρέους» στον προϋπολογισμό. Το BSW, αντίθετα, υποστηρίζει τον δημόσιο δανεισμό για επενδύσεις σε υποδομές, εκπαίδευση και οικονομική ανάπτυξη.
- Η AfD υποστηρίζει την κατάργηση του ασύλου και την μη πρόσληψη ξένων ειδικευμένων εργαζομένων. Το BSW, αντίθετα, υποστηρίζει το θεμελιώδες δικαίωμα στο άσυλο και μια στοχευμένη, κρατικά κατευθυνόμενη πρόσληψη ειδικευμένων εργαζομένων από το εξωτερικό.
- Η AfD περιγράφει τον γάμο μεταξύ άνδρα και γυναίκας ως τον κανόνα. Το BSW, αντίθετα, υποστηρίζει τα δικαιώματα όλων των πολιτών, ανεξάρτητα από το φύλο, τον σεξουαλικό προσανατολισμό κ.λπ.
- Ίσως τώρα τα πράγματα γίνονται λίγο πιο ξεκάθαρα;